SAMHÄLLSINFORMATION

Vänstern i vården är en del av skriftserien Folkviljan.

Vänstern i vården

FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | NR 2 2023

Goda villkor, god vård

Arbetsmiljön avgör vårdkvalitén

Sida 6

Marknaden tar över sjukvården

Med besparingar, privatiseringar och privata sjukvårdsförsäkringar förändras vår sjukvård. Marknadsvården är idag ett faktum.

Sida 4–5

FOTO: JOHANNA RITVADOTTER

INTRO

Vem är det som kör egentligen?

Hur många gånger har vi inte hört berättelsen om när farmor trillat och fick ligga i korridoren på akuten? Eller när brorsan skulle hämta ut sitt insulin och fick åka till tre apotek.

Detta samtidigt som borgerliga politiker fortsätter hävda att marknadsvården är bra för valfriheten. Men vi ser att det inte blir bättre för oss patienter. Däremot märker vi hur privata vårdföretag har fri tillgång till skattemedel genom den fria etableringsrätten. Det är världsunikt. Likaså att det går att köpa sig förbi vårdkön med privata sjukvårdsförsäkringar.

I välfärden är vi medborgare inte kunder, vi är de verkliga ägarna till sjukvården. Vår sjukvård byggdes på solidaritet för våra medmänniskor. Alla betalar lite var och tillsammans bygger vi en sjukvård som finns när vi, vår farmor eller vår bror behöver den.

Kom med så sätter vi stopp för marknadsvården och skapar istället en sjukvård som fungerar.

Läs mer

vänsternivården.se

John Lapidus

”Den privata vårdmarknaden urholkar vår gemensamma vård”

Cornelia Moén

”Det är en kamp i vardagen att få tag i mina mediciner”

Lena Granath

”Högerregeringen sviker sjukvården”

Vi måste stoppa marknadsvården

Privata aktörer som prioriterar vinst före vård ökar klyftorna i samhället, säger Kerstin Wiréhn (V).

Sida 5

Här finns vi. Engagera dig!

Vänsterpartiet Kronoberg
Vattentorget 1
Växjö

Hemsida:
kronoberg.vansterpartiet.se
E-post:
kronoberg@vansterpartiet.se

Facebook:
Vänsterpartiet Kronoberg
Bli medlem:
vansterpartiet.se/bli-medlem

FRÅGA **4**

Varför är du engagerad i Vänsterpartiet?

Kim Bergström
41 år, legitimerad sjuksköterska och HLR-instruktör

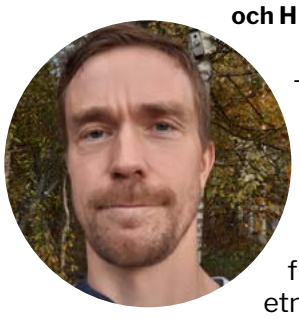

– Tack vare Vänsterpartiets grundvärderingar om att förverkliga ett samhälle grundat på demokrati, jämlikhet och solidaritet, befriat från klass-, köns- och etniskt förtryck. Ett rättvist och ekologiskt hållbart samhälle.

Daria Mårtensson
29 år, undersköterska

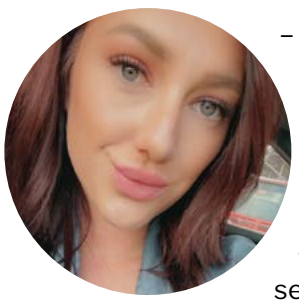

– För att det är ett socialistiskt och feministiskt parti med fokus på demokrati, jämlikhet och solidaritet. Jag vill leva i ett land där alla behandlas lika och där välfärden fungerar oavsett hur mycket man har i plånboken.

Ann-Katrin Evertsson
45 år, sektionschef på intern service

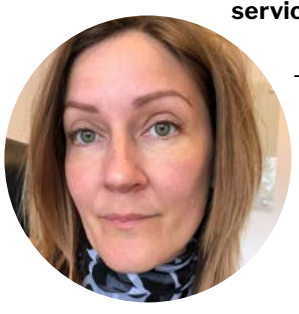

– Jag är engagerad i Vänsterpartiet för att jag tror på ett demokratiskt Sverige där solidaritet, rättvisa och frihet är viktigt!

Berit Edvardsson
70 år, pensionerad läkare

– Jag är uppvuxen i ett demokratiskt land och då jag tror på demokratin som politiskt redskap är det min skyldighet att vara med i samhällsbygget och stå för Vänsterpartiets syn på frågorna.

LEDARE

Hur skulle det bli i Region Kronoberg med vänsterpolitik?

Kerstin Wiréhn leder vägen: Vänsterpartiets vision för ett rättvist och hållbart Region Kronoberg.

● Vi skulle få mer pengar till välfärden istället för skattesänkningar för höginkomsttagarna!

SKR, Sveriges kommuner och regioner, räknade ut att det behövs 30 miljarder i statsbidrag 2023 för att kompensera för t.ex inflationen. Det innebär att de 30 miljarderna behövs bara för att behålla nivån på välfärden. I det läget så väljer högerregeringen och SD att lägga en budget på 6 miljarder - och tvinga fram nedskärningar med 24 miljarder. I Kronoberg hade vi istället behövt utökade resurser för att ge en trygg vård. Högerregeringen och SD prioriterade istället skattesänkningar för landets höginkomsttagare.

● Vi skulle ha en personalpolitik som får personal att vilja och orka jobba i regionen!

Här behövs många olika förbättringar förutom bra löner, som självklart är jätteviktigt. Vi vill införa arbetstidsförkortningar, det finns flera olika modeller i både offentlig och privat verksamhet. Resultatet är att personalen bättre orkar med sitt jobb, sjukfrånvaron minskar, kvaliteten på vården förbättras, effektiviteten, arbetsglädjen ökar och det gör att personalen stannar.

● Vi skulle inte införa angiverilagen!

Högerregeringen och SD vill införa angiverilagen, vars syfte är att tvinga offentligt anställda som lärare, vårdpersonal och socialarbetare att anmäla papperslösa så att de kan gripas och utvisas. Detta trots att lagen strider mot personalens yrkesetik och mot mänskliga rättigheter till vård och utbildning. Dessutom har många papperslösa fått avslag på sin asylansökan på helt felaktiga grunder och Sverige har flera gånger blivit fällda av FN för att utvisa människor till tortyr. Ett angiverisamhälle är skadligt, inte bara för individerna som ska anges och för personal som ska anmäla, utan för hela samhället.

● Vi skulle ha billigare kollektivtrafik!

Med rejält sänkta priser skulle vi minska bilåkandet, vilket är bra för klimat och miljö, samt underlättar för människor som bor på landsbygden. Vi vill fylla bussarna och tågen! Tyskland har en billig ”landsbiljett” som blivit succé, vi har föreslagit ett årskort för 10:-/dag, seniorkort m.m. Det nuvarande högerstyret ökar istället priserna med 12%!

Kerstin Wiréhn
Gruppledare för Vänsterpartiet i Region Kronoberg

Vänstern i vården ges ut av Vänsterpartiet Kronoberg i samarbete med Zetkin Foundation. **Redaktion:** Kerstin Wiréhn, Eva-Britt Svensson, Robert Armblad, Helena Viking.
Ansvarig utgivare: Daniel Sestrajcic. **Upplaga:** 2500 ex **Tryck:** Markbladet, 2023.

14 miljarder

14 miljarder saknas i sjukvården under 2024. Regeringens budget är ett dråpslag mot sjukvården som nu kommer tvingas till besparingar och nedskärningar. Då är det som vanligt sjuka och äldre som får ta smällen. Högerregeringen visar tydligt att de prioriterar skattesänkningar före välfärden.

> **De hade kunnat göra ett val och skjuta till pengar. För pengar finns det i statskassan.**
>
> LINDA JONSSON, REGIONRÅD FÖR VÄNSTERPARTIET

Högerregeringen sviker sjukvården

Regeringens budget blev en rejäl kalldusch för alla som hoppats på att den krisande sjukvården skulle få mer resurser. Trots att underskotten de kommande åren är historiskt höga så prioriterar regeringen skattesänkningar och RUT-avdrag före sjukvården.

● **Att vänsterpartiets** regionpolitiker är kritiska till M-SD budgeten är inte förvånande. Men det är uppenbart att många hade hoppats på mer. Sveriges kommuner och regioner (SKR), visar i sin senaste ekonomirapport att det saknas minst 20 miljarder i regionerna kommande år.

Lena Granath är regionråd för Vänsterpartiet i Kalmar län. Hon ser med stor oro på sjukvårdens situation. Regionens underskott för nästa år är 400 miljoner men regeringens tillskott täcker bara 70 av dessa.

– Regeringens politik drabbar en redan hårt ansatt sjukvård hårt. Efter flera år med pandemi och alla dess konsekvenser för vårdköer och utsliten personal hade vi verkligen behövt ett rejält tillskott, säger Lena.

Vi har en regering som prioriterar de rika före sjukvården, säger Lena Granath (v)

Finansminister Elisabeth Svantesson har försökt framställa högerbudgeten som en satsning på välfärden. Men för sjukvården saknas det minst 14 miljarder kronor för det kommande året. Lena ifrågasätter kraftigt hur regeringen gjort sina prioriteringar.

– Det är tydligt att vi har en regering som väljer att ta bort plastpåseskatt och höja rutavdrag för de rika istället för att se till att sjukvården får tillräckliga resurser. Nu kommer vi tvingas till besparingar i sjukvården som kommer drabba både patienter och medarbetare. Vi hade verkligen behövt en regering som står på välfärdens sida i dessa tider, säger Lena.

Tongångarna från de nordligare delarna av landet är inte mindre kritiska till regeringen. Linda Jonsson är regionråd för Vänsterpartiet. Hon säger att i Norrbotten har man haft en del resurser sparade men som nu försvinner snabbt för att täcka underskotten.

Men hon ser också andra problem med att sjukvården får så lite resurser.

– Alla pratar om den gröna omställningen och hur vi ska utveckla industrin här i bland annat Norrbotten. Men ska vi klara det så måste vi få resurser till välfärden. Vi kan inte räkna med att människor och företag ska vilja flytta hit om vi inte kan erbjuda en välfungerande välfärd. Så när regeringen prioriterar ner resurser till sjukvården så innebär det också att de prioriterar ner utvecklingen för vår svenska industri, säger Linda.

Konsekvenserna av regeringens budget börjar redan synas runt om i landet. Flera regioner aviserar besparingar och neddragningar. Sörmland har meddelat att 700 anställda ska bort och i Östergötland ska sjukvården minska på personalkostnaderna med 6 procent utöver andra besparingar. Det är en utveckling som oroar Linda.

– Det är högerregeringens ansvar att det sparas i sjukvården. De hade kunnat göra ett val och skjuta till pengar. För pengar finns det i statskassan. Men de tycker det är viktigare att sänka skatter. Det är många som kommer drabbas av detta. Nu måste vi se till att vi är många som tar fighten med högern för att rädda sjukvården undan deras katastrofala nedskärningspolitik, avslutar Linda. ■

Den svenska sjukvårds-modellen monteras ner

Det svenska sjukvårdssystemet som bygger på en jämlik sjukvård där den som har störst behov ska få vård först är på väg att försvinna. Det menar forskaren John Lapidus som granskat hur privata sjukförsäkringar leder till ett parallellt system som skapar grädd-filer och urholkar den offentliga sjukvården.

> **Den svenska sjukvårdsmodellen gick ut på att den var ett gemensamt system för alla oavsett samhällsklass.**
>
> JOHN LAPIDUS, FORSKARE GÖTEBORGS UNIVERSITET

Ett trettiotal personer har samlats i ABFs lokal Bergslagsgården som ligger mitt i Norrköpings historiska industrilandskap. Det är Vänsterpartiet som bjudit in till en föreläsning i det rödmålade huset vid Skvallertorget. Rakt över gatan står statyn med Kata Dahlström som höjer en knuten näve och påminner om att det var arbetarrörelsens kamp för rättvisa som byggde den svenska välfärden.

John Lapidus är forskaren som granskat hur den svenska sjukvården påverkas av en växande marknad för privata sjukvårdsförsäkringar. I sin senaste bok *Den sjuka debatten* beskrivs hur försäkringsbolagen och de privata aktörerna driver fram ett parallellt sjukvårdssystem som bygger på plånbokens tjocklek snarare än behovet av sjukvård.

– Den svenska sjukvårdsmodellen gick ut på att den var ett gemensamt system för alla oavsett samhällsklass. Man gick till samma sjukvård. Det vi nu ser är att denna modell slås sönder. Vi har idag 800 000 personer som har privata sjukvårdsförsäkringar som låter dem gå före sjukvårdsköerna. Det har skapat ett parallellt sjukvårdssystem, säger John.

I praktiken fungerar det så att privata vårdgivare tecknar avtal med både regionerna och försäkringsbolagen. Det gör att de privata vårdgivarna har dubbla uppdrag. Då resurserna, framförallt när det gäller personal, är begränsade leder det till att när de ger vård till en privatfinansierad patient så får någon i det offentliga systemet vänta.

När det växer fram parallella system så får det även andra konsekvenser, menar John. Viljan att bidra till det gemensamma samhällsbygget minskar när privilegierade grupper upplever att de får ett bättre alternativ genom privata sjukvårdsförsäkringar. Detta påverkar också inriktningen på vilken politik som förs.

– Genom att resursstarka grupper har en ventil ut ur systemet så innebär det också att det blir enklare för politiker att skära ner i sjukvården. Grupper som har dessa försäkringar drabbas då inte av försämringar och kommer därmed inte heller att protestera då det inte är de själva som drabbas, förklarar John.

Trots att sjukvården genomgår en grundläggande förändring är det svårt att få till en rak och ärlig debatt. Under de år som John arbetat med sin forskning har han försökt få igång samtal och diskus-

John Lapidus som forskar om hur privata sjukvårdsförsäkringar påverkar sjukvården varnar för att plånboken kommer spela allt större roll för vilken vård man kan få i framtiden.

Om vi ska få en jämlik vård i hela landet måste marknadsvården stoppas, säger Jessica Eek.

sion med både politiker och företrädare för försäkringsbranschen. Många har svarat på hans artiklar, men ofta på ett undanglidande sätt.

– Det vore det mest ärliga att tala klarspråk kring dessa frågor och säga att sjukvården ska vara en vara som vilken som helst. Det är ju ett argument som man faktiskt kan föra fram om man nu tycker så. Men vad vi ser är att de privata vårdaktörerna försöker hitta på andra argument, säger John.

Han pekar på att de privata ofta försöker föra fram påståenden om att det här parallella systemet med privat sjukvård avlastar den offentliga sjukvården. I verkligheten är det ju faktiskt precis tvärt om menar John.

Sten Axelsson Fisk arbetar som läkare inom kvinnosjukvården i Region Skåne, på Lasarettet i Ystad. Där ser han konsekvenserna av denna utveckling dagligen i sitt arbete. Det gör honom frustrerad.

FOTO DICK LINDSTRÖM

– Den offentliga sjukvården kan inte tävla mot de privata vårdföretagen. De har möjlighet till dubbla inkomstkällor och kan prioritera lönsamma patienter vilket gör arbetsbördan lättare. Samtidigt kan de privata betala ut helt andra löner vilket gör att de kan locka till sig personal från den offentliga vården. Så kan vi inte ha det, säger Sten.

Detta är en av förklaringarna till att det idag finns alldeles för få vårdplatser i Sverige. Pengar och personal inom sjukvården finns inte där de skulle behövas som mest, menar Sten som också lyfter fram vinstjakten i välfärden som ett stort problem.

– Konsekvensen blir en försämrad tillgång till sjukvård på grund av att skattepengar inte går till den offentliga behovsstyrda vården. Det är också ett rättviseproblem där de som kan betala för sin sjukvård går före i kön, fortsätter Sten.

Den offentliga sjukvården saknar 14 miljarder nästa år. Det är något som oroar Jessica Eek som sitter i regionstyrelsen för Vänsterpartiet i Region Östergötland. Hon har suttit i publiken och lyssnat på Johns föreläsning i Norrköping.

Den politiska högermajoriteten i Östergötland har lagt fram förslag på omfattande neddragningar och besparingar i sjukvården. Samtidigt driver de igenom privatiseringar utan att ta hänsyn till att regionens konsekvensanalyser visar på allvarliga brister för såväl patienter som personal.

– Vi ser en politik där privatiseringar och nedskärningar ytterligare öppnar dörren för alla med privata försäkringar. Det är omöjligt att inte se sambandet mellan högerns politik och framväxten av den här marknadsvården, säger Jessica.

Högern har varit skicklig när de genomfört sitt systemskifte i sjukvården. Rätten till jämlik vård har monterats ner utan att det skapats någon större debatt. Men det är inte för sent att rädda sjukvården från detta menar Jessica som också arbetar som sjuksköterska på Universitetssjukhuset i Linköping. Men för att få till en förändring krävs det en stark politik som både ändrar lagstiftning och ger sjukvården mer resurser.

– Ska vi sätta stopp för marknadsvården krävs det handling. I grunden handlar det om att få bort vinstintresset från välfärden. Men vi kan också stoppa tudelningen av sjukvården genom att förhindra offentligt finansierad vård att ta emot pengar från försäkringsbolagen. På det sättet skulle vi stoppa en hel del av gräddfilerna som vi idag ser i sjukvården, säger Jessica.

Men det är inte bara i de slutna sammanträdesrummen som förändringen måste ske menar Jessica. Det krävs att fler engagerar sig och tar striden för en gemensam sjukvård. Utanför står statyn av Kata Dahlström och påminner om att välfärden byggdes av människor som gick ihop och krävde ett bättre samhälle.

– Vi får aldrig glömma att det är när vi är många som går samman och kräver rättvisa och förändring som vi verkligen kan förbättra det samhälle som vi lever i. Så min uppmaning till den som tror på att vi ska ha en sjukvård som är till för oss alla är att se till att engagera dig innan det är för sent, avslutar Jessica. ■

En sammanhållen vård i offentlig regi är vägen till en mer jämlik vård. Bara genom offentlig driven vård kan vi garantera att människors hälsa går före bolagsvinster.

De privata vårdcentralernas vinster är regionens kostnader

Idag tvingas regionen att fritt låta privata vårdcentraler öppna upp med ökade klyftor som resultat. Vänsterpartiet vill nu sätta stopp för marknadsvården säger Kerstin Wiréhn, gruppledare för Vänsterpartiet i Region Kronoberg.

● **2009 infördes** hälsoval inom vården i Sverige, vilket lett till att privata vårdcentraler öppnat på många platser. Men resultatet är att de koncentreras till områden med relativt sett frisk befolkning och högre inkomstnivåer. Samtidigt har områden med befolkning som löper större risk för ohälsa inte alls samma tillgång till vårdcentraler.

–Resultaten talar sitt tydliga språk – gräddfiler växer fram för vissa, kostnaderna skenar och skattemedel samlas på hög i privata företags kassor istället för att möjliggöra sjukvård som ser till varje människas behov, säger Kerstin Wiréhn.

Behovet av vårdcentraler ska bygga på en rättvis tillgång till vård för alla invånare i regionen, inte på lönsamhet. Systemet idag tvingar regionen att med skattemedel finansiera de privata vårdcentralerna utifrån platser som bolagen fritt väljer att etablera sig på.

Särskilt oroande är att privata vårdcentraler i sin bolagsform måste prioritera kortsiktig vinst framför långsiktig hälsa för medborgarna. Det innebär att samhällsnyttiga funktioner slås sönder och den fria marknaden ersätter möjligheten att styra efter människors behov av vård. När privata vårdcentraler etablerar sig i välmående områden med friskare patienter – då är det inte behoven som styr, utan ojämlikheten tillåts växa.

Det är bara genom demokratiskt styrd vård vi kan skapa en jämlik vård och vi kan garantera att offentliga vårdcentraler fungerar som nav för exempelvis den medicinska forskningen och utvecklingen, vilket leder till behandlingar och metoder som gynnar alla. Istället står vi i en situation som underminerar principen om vård efter behov för människor.

–För att bygga upp ett jämlikt samhälle krävs en offentlig sjukvård som hänger ihop, avslutar Kerstin Wiréhn.

Genom att återföra vårdcentralerna till offentlig kontroll kan vi återgå till en långsiktig, hållbar hälso- och sjukvård och se till att inga skattepengar blir till bolagsvinster. Detta är ett avgörande steg mot att skapa en stabil och jämlik sjukvård för framtiden.

KRÖNIKA

Sent ska syndaren vakna, men tacksam för uppvaknandet

Ordspråket ovan syftar på tidigare beslut att bygga ett nytt sjukhus i Växjö på tomt i Räppe. När investeringsbeslutet togs i regionfullmäktige om nytt sjukhus röstade M, C, KD, S och SD för och V och L emot. Huvudskälen mot ett nybygge var regionens ekonomi och att nybyggnation/renovering av nuvarande sjukhus inte var tillräckligt utrett.

Vi i Vänsterpartiet föreslog också, att en så stor framtidsfråga, som berör alla länets invånare, borde föregåtts av en folkomröstning med tydliga och väl utredda alternativ. Till slut insåg även samtliga partier som varit för ett nybygge att det var ekonomiskt ohållbart, varför regionfullmäktige till slut stoppade planerna på nybyggnation i Räppe. Enligt uppgift hade beslutet då kostat skattebetalarna 150 miljoner. De pengarna hade varit värdefulla att användas till förbättringar för personalen. Men åter till rubriken, både glad och tacksam för att övriga partier till slut tog sitt förnuft till fånga och stoppade ytterligare utarmning av regionens ekonomi.

När det gäller att vakna upp, så kan en bara hoppas att partierna i riksdagen, som vill ha en angiverilag, också vaknar upp och inser vilken farlig väg en sådan angiverilag är. Låt lärare vara lärare, inte poliser. Låt sjukvårdens personal ta hand om patienter, inte vara poliser.

Eva-Britt Svensson
Ledamot för Vänsterpartiet i Region Kronoberg

Bättre vård och arbetsvillkor med vänsterpolitik

Möta arbetsbelastningen: Vänsterpartiets krav på fler medarbetare för bättre vårdkvalitet.

Om de som jobbar i vården mår bra, så gör de ett ännu bättre jobb och då mår också de som behöver vård bättre. Självklart kan vi tycka, men hur når vi dit? Vänsterpartiet i Kronoberg har fem konkreta krav som gynnar såväl de som behöver vård, som de som utför vården.

Det första vänsterkravet för att förbättra vården och arbetsmiljön är att lönerna måste upp. Med högre löner så blir det lättare för regionen att både nyrekrytera men också att behålla sin personal. För oss är det också en självklar rättvisefråga att återinföra det tidigare OB-tillägget för alla regionens medarbetare, varje medarbetares obekväma tid är värdefull och ska värderas lika högt. -Vänstern tycker inte att regionen ska vara snål mot anställda som utför de viktigaste jobben i samhället. Regionen har råd med höjda löner och höjt OB för dem som utför vården. Idag försvinner pengar till vinster i privata vårdföretag och bemanningsföretag. Om dessa pengar går till vården istället så blir det mer utrymme för fasta anställningar, högre lön och bättre arbetsmiljö och därmed bättre vård, säger Kerstin Wiréhn, gruppledare i regionen.

5 VÄNSTERKRAV

1. Höjda löner i vården
2. Ökat inflytande för de som arbetar
3. Fler anställda i vården
4. Förkortad arbetstid för bättre vård
5. Ingen angiverilag i vården

Det andra vänsterkravet är att vårdpersonalen ska få större inflytande över sitt arbete och att detaljstyrningen måste bort. Personalen vet själva bäst hur dagen, verksamheten och scheman ska planeras och hur mycket tid varje patient behöver.

Det tredje och fjärde kraven handlar om rätten till vila och att alla ska orka med sitt arbete. Det larmas om en allt för hög arbetsbelastning i många av regionens verksamheter och då krävs det krafttag. Vi i Vänsterpartiet tar detta på allvar och är i dagsläget de enda som budgeterar på nationell nivå för att öka antalet medarbetare i välfärden och vården. Med fler ordinarie arbetskamrater så blir arbetsbördan lägre och det blir lättare att fylla vikariebehoven med erfaren personal som kan verksamheten.

Utöver att det är hög tid för fler anställda i välfärden och så är det också hög tid att börja sänka den ordinarie arbetstiden. I Östergötland genomfördes nyligen ett försök med sänkt arbetstid för vårdpersonalen och personalen upplevde att de fick en bättre balans mellan fritid och arbete. Det resulterade även i att personalen orkade mer under sin arbetsdag, minskade sin sjukfrånvaro och att behovet av hyrpersonal minskade drastiskt. Vilket också ledde till att det knappt var någon personalomsättning, för goda arbetsvillkor leder till att man vill jobba kvar. Så för oss, och fackförbund såsom Kommunal, är sänkt arbetstid ett självklart krav med tanke på alla positiva effekter för såväl vårdarbetare som patienter.

Det sista kravet handlar om vårdpersonalens rätt att följa sin yrkesetik och grundprinciperna om varje människas rätt till vård och omsorg. Vi i vänstern står upp för yrkesetiken och rätten till vård, tillsammans med fackförbunden, när högern försöker driva igenom angiverilagar som skulle leda till försämrad arbetsmiljö för vårdarbetarna och en rädsla inom vissa grupper gällande kontakter med vården. Ingen ska behöva vara rädd för att söka vård, ingen inom vården ska behöva vara gränsvakt.

Text: Robert Armblad
Politisk sekreterare för Vänsterpartiet i Region Kornoberg.

1215 läkemedel fattas (Källa: Läkemedelsverket 28/8-2023)

Det är brist på flera viktiga läkemedel i Sverige, bland annat epilepsiläkemedel, antibiotika, östrogen och diabetesmedicin. Orsaken är privatiseringen av läkemedelsansvaret. Så när efterfrågan i världen är hög och kronan låg väljer bolagen att sälja medicinerna till de länder som betalar bäst. Vänsterpartiet vill stoppa marknadsvården och starta ett statligt läkemedelsbolag för att lösa problemet.

Effekten av privatiserade apotek

Jakten på medicin

Reinfeldtregeringen avreglerade apoteksmarknaden år 2009. Det skulle bli fler apotek och öka tillgängligheten. 14 år senare kan vi konstatera att apoteken ligger grannar med varandra och att de vanligaste medicinerna inte finns på apoteken.

FOTO: JOHANNA RITVADOTTER

Cornelia Moén får nästan aldrig ut sin utskrivna medicin och läget påverkar till och med vilken medicin som skrivs ut.

En kamp i vardagen

Cornelia Moén bor 1,5 mil utanför Sala och har flera kroniska sjukdomar. Hon fyller upp två A4-ark med de mediciner hon behöver ta och trots att Sala har tre apotek inom en radie på 500 meter har Cornelia under lång tid haft problem med att få ut sina mediciner när hon behöver dom. Numera lämnar hon in en beställningslista till apoteket och hämtar ut medicinen några dagar senare.

– När jag går in på ett apotek och ska hämta ut medicin är det alltid något som är restnoterat eller behöver beställas. Tidigare var jag tvungen att åka till apoteket flera dagar i rad, det fungerar inte när man bor så långt ifrån. Med den här rutinen är det i alla fall bara två resor, berättar Cornelia Moén.

2017 granskade DN den avreglerade apoteksmarkanden. Då hade apoteken blivit 49 procent fler men hälften av de nya apoteken hade öppnat inom en radie av 500 meter från ett redan existerande apotek, precis som i Sala.

Brist på medicin

Cornelia Moén har haft mediciner under en längre tid av sitt liv och anser att det har blivit värre efter avregleringen och ännu värre de senaste åren. Hon får nästan aldrig ut den medicin som är utskriven och läget påverkar till och med vilken medicin som skrivs ut.

– Jag uppfattade det som att läkaren egentligen ville skriva ut en annan medicin till mig, men eftersom han visste att den är så svår att få tag i så valde han att ge mig en behandling med en medicin som potentiellt skulle fungera sämre, berättar Cornelia Moén.

Det är inte bara Cornelia Moén som är drabbad av hur apoteksmarknaden fungerar. SVT gjorde en granskning år 2019 där det visade sig att 6 av 12 mediciner saknades på minst hälften av Sveriges apotek. För de personer som har ett flertal läkemedel innebär det en jakt på mediciner.

Vänsterpartiets lösningar

Vänsterpartiet vill att det statligt ägda Apoteket AB ska förhandla läkemedelspriser och ansvara för distributionen av läkemedel för att säkra tillgången till och pressa priserna för läkemedel. Apoteket AB borde få i uppdrag att etablera sig där det finns ett behov hos befolkningen.

Elisabeth Björk

Hallå där

Karin Rågsjö (V)

Riksdagsledamot och partiets talesperson i sjukvårdsfrågor

Är sjukvården jämlik i dag?
– Nej, det kan man inte påstå. Med ordet ”valfrihet” som snuttefilt har vårdbolagen gjort sjukvården ojämlik. Stockholm, där privatiseringarna har gått längst, har 40 procent högre vårdkonsumtion än i övriga landet. Det beror inte på att stockholmare är sjukare än andra, utan på att vårdbolagen lockar och pockar med sin marknadsföring. Det är inte längre de sjukaste som får vård först, för det genererar ingen vinst. Vården har blivit en fråga om konsumtion och maximal tillgänglighet.

Vad kan regionerna göra för att få en mer jämlik vård?
– Precis det som Region Stockholm gör nu: ta bort vårdval och ta tillbaka vård i egen regi. Man måste också vara mycket tydlig och kommunicera hur vårdbolag har missbrukat både resurser och förtroende. ■

Vill du veta mer om vänsterns politik för en jämlik sjukvård?

Läs mer och se filmen om den misslyckade marknadsvården

www.vänsternivården.se

BRY

Detta är inte en verklig annons. Det är en del i en kampanj för att visa på hur tokigt det blir med privata vinstintressen i sjukvården.

Din sjukvård – vår business

Dr Bry är sjukvården för dig som egentligen är ganska frisk men vill ha snabba lösningar. Skattebetalarna står för notan.

Men är du sjuk på riktigt så rekommenderar vi dig att söka dig till den offentliga vården. De har kompetens för att ta hand om vård som är krånglig och svår.

Så funkar Dr BRY!

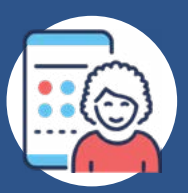

1. Boka ett möte

2. Prata med ”läkare”

3. Regionen betalar

4. Vi tar ut vinsten

(001) 345 123 113

Box 112, George town, Caymanöarna

www.drbry.se